

A szélsőjobboldali mozgalom gerincét a szegedi gondolat első támogatói, a polgári és katonai bürokrácia tagjai alkották. A közalkalmazottakhoz és a tisztekhez a húszas és a harmincas években két olyan csoport csatlakozott, amely nemcsak megkérdőjelezte a birtokos arisztokrácia uralmát, de azt el is akarta ragadni tőle, továbbá nem nézte jó szemmel a birtokos arisztokrácia és a zsidó pénzügyi és üzleti körök szövetségét sem. Az egyik ilyen csoporthoz a középbirtokos gazdák és a közvetítő kereskedelemben dolgozó keresztények tartoztak. Céljuk az volt, hogy kiszorítsák a zsidó vetélytársakat a mezőgazdaságból és a szorosan hozzá kapcsolódó agrártermék-kereskedelemből. Külpolitikailag nem volt ellenükre, ha Magyarország történelmi határainak helyreállítása érdekében az ország a náci Németország agresszív politikájához kötődik. Ettől azt remélték, hogy az elcsatolt területeken maradt földjeiket visszaszerezhetik, illetve hogy a revízió jóvoltából újabb földterületekhez juthatnak. A másik réteg a lépésről lépésre előnyomuló keresztény ipari és kereskedő-burzsoáziából állt, mely nagy hasznot remélt a fegyverkezés jóvoltából és azoknak az iparágaknak a fejlesztése révén, amelyekben érdekeltégei voltak, de mindenképpől attól várt előnyöket, hogy a biztos alapokon nyugvó zsidó középosztály versenytől e versenytársak korlátozása vagy kiűtése folytán jórészt megszabadulhat. Ez a réteg szemmel láthatólag nem egyszerűen csak támpillére volt az ellenforradalmi jobboldalnak, hanem létét is csak a jobboldal részéről élvezett támogatásnak köszönhette.

A szélsőjobboldali mozgalmakat legfőképpen a dzsentrik támogatták, no meg a soraikból kikerülő katonatisztek, valamint a növekvő mértékben elvárosiasodó alsó középosztálybeli elemek. A harmincas években soraikat nagyszámú ipari munkás és földtelen paraszt duzzasztotta föl, s ez kifejezetten bele is vágott e mozgalmak célkitűzéseibe.⁴⁶ Mivelhogy radikális politikai baloldal nemigen létezett, a munkásság és parasztság eme elemeit a válság körülményei közepette a szélsőjobboldal a maga demagóg szociális és gazdasági reformígéreteivel könnyűszerrel le tudta venni a lábukról.⁴⁷

A helyzet fintora, hogy miközben a szélsőjobboldaliak a harmincas években egyre veszélyesebbé váltak, egyidejűleg pillérei is voltak a földbirtokos arisztokrácia rendszerének. Különösen az elszegényedett dzsentrikre állt ez, akik a közhivatalokban vagy a hadseregben az arisztokrácia gondolkodásmódját érvényesítették, de érvényes volt ez az új középosztálybeliekre is, akik azzal próbálták előrelendíteni karrierjüket, hogy nem annyira az arisztokrata uralkodó osztály, mint inkább a zsidóság ipari és üzleti pozícióit vették célba. Az antiszemitizmus effajta új, gazdaságilag motivált, végső soron Trianon miatt feltámadó formáját a gazdasági válság hatásai csak elmélyítették. Nemcsak arra volt alkalmas a zsidó banká-